

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 488/2011-67

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. januára 2012 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť Mgr. O. F., B., zastúpeného advokátkou JUDr. M. D., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 4 C 28/2008 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Mgr. O. F. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 28/2008 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bánovce nad Bebravou p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 28/2008 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Mgr. O. F. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bánovce nad Bebravou p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á uhradiť trovy právneho zastúpenia Mgr. O. F. v sume 396,61 € (slovom tristodevät'desiatšesť eur a šesťdesiatjeden centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. M. D., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Okresný súd Bánovce nad Bebravou j e p o v i n n ý uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 396,61 € (slovom tristodevät'desiatšesť eur a šesťdesiatjeden centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 7000060515/8180 vedený v Štátnej pokladnici do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júla 2011 doručená sťažnosť Mgr. O. F. (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným 21. novembra 2011, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 28/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ uviedol, že 21. novembra 2002 podal na okresnom súde žalobu, ktorou sa domáhal zaplatenia škody a vydania pôdy, avšak napriek tomu, že konanie vo veci trvá už 9 rokov, jeho vec nebola dosiaľ právoplatne skončená. Sťažovateľ s „*takýmto postupom*

konajúceho súdu v predmetnej právnej veci... nesúhlasí a má za to, že týmto postupom súdu, resp. uvedenou nečinnosťou súdu od roku 2002 do podania tejto sťažnosti v r. 2011 boli porušené jeho základné práva...

Sťažovateľ má za to, že Okresný súd v Bánovciach nad Bebravou nerešpektuje právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov vôbec, pretože prietahy v tomto súdnom konaní nie sú spôsobené konaním, resp. nekonaním účastníkov predmetného súdneho konania, ani právnou zložitnosťou veci (1), ale sú spôsobené nečinnosťou súdu majúcou povahu v organizačnom zabezpečení práce (2).

Účastníci konania - sťažovateľ a žalovaní v predmetnej právnej veci počas celého súdneho konania reagovali na výzvy a pokyny konajúceho súdu bezprostredne, resp. v stanovených lehotách. Procesná disciplína účastníkov konania preto podľa názoru sťažovateľa nie je dôvodom, ktorý by odôvodňoval neúmernú dĺžku trvania predmetného súdneho konania.

Skutkový stav v súdnej veci nie je komplikovaný, pri porovnaní rozhodujúcich listinných dôkazoch s príslušnými právnymi normami je možné dospieť vo veľmi krátkom čase k relevantnému výsledku zo strany súdu a v danom prípade taktiež nie je ospravedliteľným dôvodom neúmernej dĺžky trvania súdneho konania...

Pokiaľ ide o konanie vo veci samej, napriek tomu, že v tomto prípade zákon neustanovuje lehotu, ktorá by dĺžku konania striktno ohraničovala, sťažovateľ má za to, že deväťročné obdobie, počas ktorého vec nebola právoplatne skončená a bez akýchkoľvek zákonných prekážok zo strany účastníkov konania nedošlo k prejednaniu a rozhodnutiu veci navodzuje stav, keď základné právo sťažovateľa na prejednanie a rozhodnutie veci bez zbytočných prietáhov bolo porušené. Na celej veci je zarážajúca najmä tá skutočnosť, že za celé obdobie nebol za strany prvostupňového súdu vytýčený termín pojednávania na prejednanie veci. Aj otázka oslobodenia od súdnych poplatkov bola právoplatne rozhodnutá až v roku 2009. Všetky tieto skutočnosti svedčia o zlej organizácii práce na Okresnom súde v Bánovciach nad Bebravou.

Zároveň poukazujem na to, že v dôsledku pretrvávajúcich prietáhov v konaní vo veci samej dochádza k tomu, že sťažovateľovi je dlhodobo odopierané poskytnutie právnej ochrany jeho zákonnému nároku, dôsledkom čoho je, že porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov už nie je možné napraviť...“.

Sťažovateľ navrhol nálezom ústavného súdu vysloviť, že jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené, prikázať okresnému súdu vo veci sp. zn. 4 C 28/2008 konať bez zbytočných prietáhov, priznať mu finančné zadosťučinenie v sume 100 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastupovania na účet ústavným súdom ustanovenej advokátky.

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal sťažnosť na ďalšie konanie uznesením č. k. III. ÚS 488/2011-39 z 13. decembra 2011.

Okresný súd podal k doručenej sťažnosti stanovisko vyjadrením sp. zn. Spr/1017/2011 z 2. januára 2012, v ktorom okrem pripojeného rozpisu úkonov vykonaných v sťažovateľovej veci od podania žaloby po súčasnosť poukázal na zmeny v súdnom systéme, ktoré boli realizované počas súdneho konania, predovšetkým na zrušenie Okresného súdu Bánovce nad Bebravou v období od 1. januára 2005 do 31. decembra 2007. V tejto súvislosti uviedol, že pri zriadení okresného súdu *„došlo k prevzatiu veľkého počtu nielen civilných, ale aj ďalších vecí z Okresného súdu Trenčín, nebolo možné súčasne a naraz konať vo všetkých veciach, ktoré boli predmetom prechodu súdnictva i z dôvodu nedostatočného personálneho obsadenia súdu. Podľa predloženého rozpisu úkonov vo veci je zrejmé, že Okresný súd Bánovce nad Bebravou po personálnom dobudovaní (v priebehu roka 2008) vo veci koná...*

Súd nemohol pristúpiť k vytýčeniu termínu pojednávania z toho dôvodu, že najskôr sa musel vysporiadať s procesnými úkonmi navrhovateľa (konanie na odvolacom i dovolacom súde po tom ako prvostupňový súd odmietol podanie navrhovateľa v časti, o vydanie nehnuteľnosti, konal o návrhu na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, o návrhu navrhovateľa na ustanovenie zástupcu z radov advokátov, o čiastočnom späťvzátí návrhu). Okrem uvedených prekážok súd k dnešnému dňu vo veci nerozhodol i z dôvodu, že navrhovateľ svojimi podaniami neustále upravuje návrh, okruh účastníkov, s ktorými je súd povinný sa predtým ako vo veci samej ďalej koná a rozhoduje vysporiadať... Vzhľadom k tomu, že podania navrhovateľa sú nezrozumiteľné, zmätočné (neskoršie podania

navrhovateľa v porovnaní s predchádzajúcimi podaniami) súd navrhovateľa vyzýva na odstránenie týchto nejasností, pretože bez ich odstránenia nie je možné vo veci konať a rozhodnúť. K riadnemu vykonávaniu úkonov súdu však bráni i skutočnosť, že navrhovateľ si písomnosti súdu nepreberá ani na jednej adrese, ktoré počas trvania konania uviedol vo svojich podaniach (B., ul...). Písomnosti súdu (napr. dňa 27. 09. 2009, 17. 12. 2009, 29. 12. 2009) sa vracajú súdu s oznámením pošty „adresát neznámy“. Súd pristúpil k doručovaniu aj prostredníctvom PZ SR, avšak bezvýsledne. Následne súd vykonal šetrenia o pobyte navrhovateľa (UPSVaR B., Register obyvateľstva, Generálne riaditeľstvo ZVJS.), kedy bolo súdu oznámené, že navrhovateľ si prostredníctvom Slovenskej pošty preberá sociálne dávky a súd navrhovateľovi doručil písomnosti prostredníctvom zamestnanca Slovenskej pošty.

K skutkovej a právnej zložitosti sporu uvádzam, že predmetom sporu je náhrada škody. V dôsledku neustálych nezrozumiteľných a zmätočných úprav návrhu a okruhu účastníkov zo strany sťažovateľa (doručené súdu dňa 07. 06. 2007, 07. 04. 2009, 29. 03. 2010 a 06. 07. 2010) vo veci nie je možné bez spolupráce sťažovateľa ustáliť okruh účastníkov, predmet konania a následne vo veci vytyčiť pojednávanie.“.

Okresný súd vo svojom vyjadrení zdôraznil, že hlavným dôvodom, pre ktorý nedošlo k nariadeniu pojednávania vo veci, boli problémy súdu s doručovaním súdnych písomností samotnému sťažovateľovi, ktoré mu nebolo možné prostredníctvom pošty riadne a včas doručovať pre nespoluprácu sťažovateľa so súdom. K uvedenému problému okresný súd dodal, že sťažovateľovi „nič nebránilo súdu včas a riadne oznámiť, na ktorú adresu mu má súd doručovať písomnosti, a na ktorej si ich bude preberať (tak ako to oznámil súdu až dňa 06. 05. 2011) a tak prispieť k riadnej súčinnosti so súdom. Ak by sťažovateľ riadne a včas preberal písomnosti súdu na adresách, ktoré sám uviedol, súd by vo veci konal, tak o jeho podaniach na zmenu účastníkov a zmenu návrhu a následne i vo veci vytyčil pojednávanie a rešpektujúc Občiansky súdny poriadok a ostane právne predpisy i rozhodol.“.

V závere svojho vyjadrenia okresný súd navrhol, aby ústavný súd vo veci nevyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a nepriznal mu žiadané finančné zadost'učinenie ani náhradu trov konania.

Sťažovateľ sa k stanovisku okresného súdu vyjadril osobne podaním zo 16. januára 2012, ako aj prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podaním doručeným 24. januára 2012, ktorými odmietol zbavovanie sa zodpovednosti za vzniknuté prier'ahy okresným súdom s poukazom na legislatívne zmeny v súdnictve a nedostatočné personálne obsadenie okresného súdu. Pripomenul, že o jeho návrhoch na zmenu návrhu a na úpravu okruhu účastníkov mal okresný súd rozhodovať 9 rokov, čo podľa neho svedčí o zlej organizácii práce na okresnom súde. V spojitosti s námietkou okresného súdu, že sťažovateľ nepreberal písomnosti súdu zasielané poštou, poukázal na § 29 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), podľa ktorého je možné účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, ustanoviť opatrovníka. Vo vyjadrení zasielanom samotným sťažovateľom navyše poprel tvrdenie okresného súdu o tom, že okresný súd nedoručil jemu adresované písomnosti ani prostredníctvom orgánov Policajného zboru, a súčasne uviedol, že okresný súd sa pri doručovaní súdnych písomností riadil „*vlastnou chybnou úvahou*“. *Poukázal na ním podané trestné oznámenie, na základe ktorého začala polícia vyšetrovanie trestného činu porušovania listového tajomstva, ako aj na skutočnosť, že v čase okresným súdom tvrdených problémov v doručovaní súdnych písomností preberal na adrese Záhradnícka 54, Bratislava, úradné písomnosti iných (predovšetkým súdnych) orgánov. Ďalej postup okresného súdu namietal v tom zmysle, že od 6. júla 2010 do 1. augusta 2011 sa okresný súd zaoberal zastavením konania voči odporcovi v 3. rade bez toho, aby súčasne skúmal a riešil všetky procesné podmienky konania, bez upresnenia ktorých podľa jeho názoru konať nemohol.*

II.

Z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 4 C 28/2008, ktorý bol daný na nahliadnutie ústavnému súdu, boli zistené tieto podstatné úkony okresného súdu a sťažovateľa:

Okresnému súdu bola žaloba sťažovateľa doručená 21. novembra 2002. Okresný súd výzvou z 10. februára 2003 vyzval sťažovateľa na doplnenie návrhu, napriek sťažovateľom

doručenému doplneniu bol sťažovateľ opätovne súdom vyzývaný na jeho doplnenie aj výzvami z 3. apríla 2003, 29. apríla 2003 a z 30. júna 2003. Následne bol úpravou z 13. augusta 2003 dožiadaný Okresný súd Bratislava II o realizáciu výsluchu sťažovateľa na účely doplnenia návrhu, avšak toto dožiadanie bolo vrátené okresnému súdu 14. novembra 2003 z dôvodu, že predvolanie na výsluch doručované sťažovateľovi na adresu Jozefská 15, Bratislava, nebolo možné doručiť, pretože podľa poštového doručovateľa bol sťažovateľ na tejto adrese neznámy. Následne bol žiadosťou z 27. novembra 2003 Okresný súd Bratislava II opätovne dožiadaný o výsluch sťažovateľa, pričom tento výsluch bol aj skutočne dožiadaným súdom vykonaný 26. februára 2004.

Dňa 11. marca 2004 sudca okresného súdu vydal pokyn na prevedenie veci do registra C, pričom prípadu bola pridelená spisová značka 4 C/42/2004 [predtým bola vec vedená v registri Nc (neúplné podania) pod sp. zn. 2 Nc/80/2002]. Okresný súd 5. apríla 2004 predvolal sťažovateľa na výsluch nariadený na 20. apríl 2004 a nadväzne na to 21. apríla 2004 ho predvolal na 6. máj 2004 bez toho, aby sa sťažovateľ nariadených výsluchov zúčastnil. Nadväzne na to okresný súd uznesením č. k. 4 C 42/2004-171 z 10. mája 2004 žalobu sťažovateľa v časti návrhu na vydanie nehnuteľnosti zapísaných v k. ú. B. vo vložkách č... odmietol, proti čomu sťažovateľ podal odvolanie doručené okresnému súdu 26. mája 2004.

Spis okresného súdu bol spolu s podaným odvolaním predložený Krajskému súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) 3. júna 2004, pričom krajský súd o ňom rozhodol uznesením č. k. 4 Co 137/04-178 z 31. augusta 2004, ktorým uznesenie okresného súdu potvrdil. Okresnému súdu bol spis vrátený 13. októbra 2004 a hneď nasledujúci deň okresný súd urobil úkon smerujúci k doručovaniu uznesenia krajského súdu.

Dňa 9. novembra 2011 vydal okresný súd uznesenie č. k. 4 C 42/2004-188, ktorým uložil žalovaným vyjadriť sa k návrhu sťažovateľa spolu s pokynom na doručenie návrhu žalovaným. Vzhľadom na sťažovateľom podané dovolanie okresný súd vyzval sťažovateľa na doplnenie dovolania uznesením z 26. novembra 2004. Dovolanie sťažovateľ doplnil podaním doručeným 5. januára 2005. Dňa 11. januára 2005 Okresný súd Trenčín (právny

nástupca medzičasom zrušeného okresného súdu) predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) aj s podaným dovolaním, avšak z dôvodu dodatočného doplnenia dovolania sťažovateľa podaním doručeným najvyššiemu súdu 2. februára 2005 bol spis 7. februára 2005 vrátený okresnému súdu (z dôvodu potreby rozhodnúť o žiadosti na ustanovenie advokáta).

Okresný súd Trenčín vykonal ďalší svoj úkon (smerujúci k zisteniu osobných, majetkových a zárobkových pomerov) až 20. januára 2006 a po doručení sťažovateľom vyplneného potvrdenia o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch 28. apríla 2006 Okresný súd Trenčín vydal 31. mája 2006 uznesenie č. k. BN-4 C/42/2004-259 o zamietnutí návrhu na ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Po nadobudnutí právoplatnosti uvedeného uznesenia (23. júna 2006) Okresný súd Trenčín 17. júla 2006 predložil spis s dovolaním sťažovateľa opätovne najvyššiemu súdu. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Cdo 185/2006 z 23. novembra 2006 dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu č. k. 4 Co 137/2004-178 z 31. augusta 2004 odmietol. Spis bol Okresnému súdu Trenčín vrátený 29. novembra 2006. Okresný súd Trenčín nadväzne na to vydal 1. decembra 2006 pokyn na doručenie uznesenia najvyššieho súdu účastníkom konania.

Dňa 6. marca 2007 Okresný súd Trenčín vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku, s ktorého vyrubení vyjadril sťažovateľ nesúhlas podaním doručeným 22. marca 2007. Okresný súd následne vyzval sťažovateľa na preukázanie podmienok oslobodenia od súdnych poplatkov výzvou z 23. mája 2007. Dňa 1. januára 2008 došlo k opätovnému zriadeniu Okresného súdu Bánovce nad Bebravou, avšak až 18. novembra 2008 vydala zákonná sudkyňa pokyn na predloženie veci vyššiemu súdnemu úradníkovi, ktorý 26. novembra 2008 rozhodol uznesením č. k. 4 C/28/2008-291 o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov. Uvedené uznesenie prikázal okresný súd doručovať opakovane pre chyby v doručovaní (sťažovateľovi bolo doručené až 30. marca 2009).

Sťažovateľ podaním doručeným 7. apríla 2009 rozšíril žalobu a súčasne sa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 4 C/28/2008-291 z 26. novembra 2008 odvolal. Spis bol predložený krajskému súdu spolu s podaným odvolaním 11. júna 2009 a okresnému súdu

bol vrátený 31. augusta 2009 potom, ako krajský súd uznesením č. k. 5 Co/161/2009-321 z 12. augusta 2009 priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 14. decembra 2009 okresný súd vyzval sťažovateľa na upresnenie okruhu pasívne legitimovaných účastníkov (najmä či mienil zobrať žalobu späť proti žalovanému v 3. rade), výzvu sa však okresnému súdu podarilo doručiť až 19. marca 2010. Medzitým okresný súd zisťoval pobyt sťažovateľa prostredníctvom dožiadaných orgánov. Okresný súd listom z 28. apríla 2010 vyzval Obvodný úrad Trenčín, aby sa vyjadril, či súhlasí so späťvzatím žaloby. Okresný súd uznesením č. k. 4 C/28/2008-357 z 11. júna 2010 zastavil konanie proti žalovanému v 3. rade. Sťažovateľ sa však proti tomuto uzneseniu odvolal podaním doručeným 6. júla 2010. Dňa 15. júla 2010 bol spis okresného súdu predložený krajskému súdu spolu s podaným odvolaním sťažovateľa, o ktorom krajský súd rozhodol uznesením č. k. 19 Co/222/2010-371 zo 16. decembra 2010 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. Po doručení predmetného uznesenia účastníkom konania (sťažovateľovi bolo uznesenie krajského súdu doručené prostredníctvom obvodného oddelenia Policajného zboru 16. marca 2011) podal sťažovateľ proti uvedenému uzneseniu krajského súdu dovolanie doručené 1. apríla 2011, ktoré najvyšší súd uznesením z 19. júla 2011 pod sp. zn. 3 Cdo 82/2011 odmietol. Najvyšší súd vrátil spis s rozhodnutím o dovolaní 25. júla 2011. Potom, ako bol spis v období od 24. augusta 2011 do 19. septembra 2011 zapožičaný ústavnému súdu, okresný súd uznesením č. k. 4 C/28/2008-404 z 22. decembra 2011 vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov podaní doručených mu 7. júna 2007, 7. apríla 2009, 29. marca 2010 a 6. júla 2010.

Ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, keďže podmienky na tento postup považoval za splnené. Sťažovateľ sa k výzve ústavného súdu z 3. januára 2012, aby oznámil, či trvá na konaní verejného ústneho pojednávania, v stanovenej lehote 3 dní od doručenia výzvy nevyjadril, čo v zmysle poučenia uvedeného vo výzve ústavný súd vykladá tak, že v danej veci sťažovateľ s upustením od ústneho pojednávania súhlasí. Okresný súd

s upustením od verejného ústneho pojednávania súhlasil vo svojom stanovisku z 2. januára 2012. Napokon ústavný súd po oboznámení sa s obsahom sťažnosti a nadväzujúcich vyjadrení účastníkov konania, ako aj s obsahom vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 4 C 28/2008 dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Ústavný súd pripomína, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je príkazom pre všetky štátne orgány na také konanie, ktoré vytvára právnu istotu pre subjekty práva. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zákonodarca zabezpečuje prostredníctvom procesno-právnych inštitútov, ktoré sú štátne orgány vrátane všeobecných súdov povinné efektívne a vecne správne využívať. Občiansky súdny poriadok obsahuje viaceré účinné prostriedky zabezpečujúce plynulosť a optimálnu dĺžku súdneho konania, ktorej výsledkom je právoplatné rozhodnutie a stav právnej istoty.

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, a ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd prihliada v rámci prvého kritéria aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. II. ÚS 32/02, IV. ÚS 202/05, III. ÚS 81/07).

1. Pokiaľ ide o právnu zložitosť veci vedenej pred okresným súdom, ústavný súd bral do úvahy skutkový stav a platnú právnu úpravu relevantnú pre rozhodnutie a prihliadal na charakter veci. Predmetom konania bol pôvodne návrh na zaplatenie sumy 246 385,18 € (7 422 600 Sk) právnym titulom majetkovej ujmy, včítane dani z nehnuteľnosti od roku 1991 až do vydania nehnuteľnosti spolu s trovami konania a úrokov z omeškania z čiastky 246 385,18 €. Navrhovateľ sa súčasne návrhom domáhal vydania nehnuteľností, ktoré sú zapísané v kat. území B. v pozemno-knižných vložkách č... na základe ním označených ustanovení zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pôde“) a rozsudku Krajského súdu v Bratislave, pobočka Nitra sp. zn. 23 S 22/92 z 20. novembra 1992.

Vzhľadom na to, že okresný súd uznesením č. k. 4 C/42/2004-171 z 10. mája 2004 potvrdeným uznesením krajského súdu č. k. 4 Co 137/04-178 z 31. augusta 2004 odmietol návrh sťažovateľa v časti týkajúcej sa vydania nehnuteľností, je podľa ústavného súdu podstatné vyhodnotiť zložitosť sťažovateľovej veci len v časti návrhu na zaplatenie sumy 246 385,18 € (ako majetkovej ujmy) vrátane uplatneného príslušenstva žalovanej sumy (najmä úrokov z omeškania). V okolnostiach prípadu ústavný súd hodnotí predmetný spor po právnej stránke ako bežnú občianskoprávnu vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva, a preto namietané konanie nemožno považovať za právne osobitne zložité. Vo vzťahu k faktickej zložitosti veci ústavný súd na základe skutočností zistených zo spisu pripúšťa, že predmetná vec vykazuje znaky faktickej zložitosti spočívajúcej v tom, že sťažovateľom uplatnená suma pozostáva z viacerých ním uplatnených nárokov vyplývajúcich z rôznych právnych dôvodov ich vzniku. Istú mieru faktickej zložitosti veci spôsobuje sám sťažovateľ nekonzistentnosťou svojej žaloby, jej viacerých doplnení a početných návrhov na zmenu návrhu, ktoré v priebehu konania realizoval.

Ústavný súd však zároveň poukazuje na skutočnosť, že ani zložitosť sporu nezbavuje sudcu ústavnej zodpovednosti za prieťahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce, nečinnosťou bez relevantného právneho dôvodu alebo inými nedostatkami v činnosti súdu (mutatis mutandis I. ÚS 47/96, III. ÚS 173/03). Osobitne je neodôvodnená takáto dĺžka súdneho konania vzhľadom na etický rozmer konania, ktoré prinajmenšom sčasti vyplýva z reštitučných zákonov prijatých v snahe dosiahnuť zmiernenie majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred okresným súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pri hodnotení tohto kritéria ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ síce v zásade reagoval na výzvy okresného súdu smerujúce k odstráneniu nedostatkov návrhu, avšak

opakovane bez nápravy vytýkaných nedostatkov podania, čo napokon aj viedlo k jeho čiastočnému odmietnutiu. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť aj skutočnosť, že sťažovateľ sa na predvolanie okresného súdu v určený termín na výsluch nariadený pre účely odstránenia nedostatkov podaného návrhu nedostavil.

Ústavný súd zastáva názor, že nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach návrhu na začatie konania účastníka konania namietajúceho porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov patria medzi okolnosti, na ktoré ústavný súd prihliada pri posudzovaní tvrdenia sťažovateľa o porušení označeného základného práva. Súd totiž v sporovom konaní nie je povinný konať z vlastnej iniciatívy a nahradzovať úkony účastníkov pri uplatňovaní ich nárokov, plnení procesných povinností a využívaní procesných práv (m. m. IV. ÚS 123/05). Uvedené skutočnosti na strane sťažovateľa majúce vplyv na predĺženie doby konania však samy osebe nevyučujú zodpovednosť súdu za zbytočné prietahy v konaní spôsobené jeho nesprávnym či neefektívnym postupom, alebo dokonca nečinnosťou (obdobne napr. III. ÚS 193/03, III. ÚS 111/04, III. ÚS 103/04).

V posudzovanom prípade podanie sťažovateľa, ktoré malo byť návrhom na začatie konania, nemalo všetky náležitosti, ktoré vyžaduje Občiansky súdny poriadok, a sťažovateľ napriek opakovaným výzvam tieto nedostatky nedokázal odstrániť. Pokiaľ ide o argument sťažovateľa formulovaný vo vzťahu k ním navrhovaným zmenám návrhu spočívajúci v tom, že sa len *„jedná o postupnosť úkonov žalobcu na upresnenie odporcu vzhľadom na stále sa meniacu sa pasívnu legitímáciu odporcov v dôsledku zmien v štátnej správe a každé podanie vylučovalo predchádzajúce a teda súd mal rozhodnúť len o tom poslednom doplnení návrhu“*, ústavný súd poznamenáva, že konajúce všeobecné súdy sa musia zaoberať každým podaním účastníka konania podľa jeho obsahu, čo v okolnostiach sťažovateľovej veci vyžadovalo zistiť, či jednotlivé podania neobsahujú vzájomne sa vylučujúce návrhy na zmenu žaloby. V prípade, že podania sťažovateľa boli nekonzistentné, resp. vzájomne sa vylučujúce, je povinnosťou súdu najskôr ustáliť obsah navrhovaných zmien návrhu (vrátane použitia postupu podľa § 43 OSP), a následne o týchto návrhoch žalobcu rozhodnúť podľa § 95 OSP.

Na dĺžku konania mali vplyv aj riadne a mimoriadne opravné prostriedky uplatnené sťažovateľom proti procesným rozhodnutiam okresného súdu, následkom čoho bol spis opakovane predkladaný krajskému súdu ako súdu odvolaciemu, prípadne najvyššiemu súdu ako súdu dovolaciemu, pritom však vo väčšine prípadov sťažovateľ odvolaniami nedosiahol zmenu rozhodnutí okresného súdu (napr. uznesenie č. k. 4 C/42/2004-171 z 10. mája 2004 o čiastočnom odmietnutí návrhu bolo uznesením krajského súdu č. k. 4 Co 137/2004-178 z 31. augusta 2004 potvrdené, resp. uznesenie okresného súdu č. k. 4 C/28/2008-357 z 11. júna 2011 bolo zase potvrdené uznesením krajského súdu č. k. 19 Co 222/2010-371 zo 16. decembra 2010). Rovnako aj sťažovateľom podané dovolania proti potvrdzujúcim rozhodnutiam krajského súdu boli odmietnuté ako neprípustné (uznesenie sp. zn. 3 Cdo 185/2006 z 23. novembra 2006, resp. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo/82/2011 z 19. júla 2011). V dôsledku toho sa spis v sťažovateľovej veci v obdobiach od 3. apríla 2004 do 13. októbra 2004, od 11. júna 2009 do 31. augusta 2009 a od 15. júla 2010 do 3. januára 2011 (spolu viac ako 1 rok a 2 mesiace) nachádzal na krajskom súde, a v obdobiach od 14. januára 2005 do 7. februára 2005, od 17. júla 2006 do 29. novembra 2006 a od 11. mája 2011 do 25. júla 2011 sa nachádzal na najvyššom súde (spolu viac ako 7 mesiacov).

Ústavný súd pri hodnotení tohto postupu sťažovateľa prihliadal na to, že ako účastník konania má nesporne právo na procesné úkony, ktoré urobil. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu ak v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania dochádza k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav neznáša oprávnená osoba, ale nemožno ju pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04). Zodpovednosť za predĺženie konania v období, počas ktorého sa spis v sťažovateľovej veci nachádzal na krajskom súde z dôvodu ním podaných odvolaní, resp. na najvyššom súde v dôsledku ním podaných dovolaní, však najmä vzhľadom na krajským súdom potvrdenú vecnú správnosť väčšiny uznesení okresného súdu (okrem uznesenia č. k. 4 C/28/2008-291 z 26. novembra 2008) nie je možné pripísať na zodpovednosť okresnému súdu.

Napriek výhradám sťažovateľa k obrane okresného súdu, ktorý za hlavný dôvod doteraz nenariadeného pojednávania vo veci viní sťažovateľa pre problémy s riadnym doručovaním súdnych písomností, aj ústavný súd dospel k názoru, že tieto okolnosti mali vplyv na predĺženie súdneho konania. Ústavný súd totiž preskúmaním spisu okresného súdu skutočne zistil, že pri doručovaní súdnych zásielok sťažovateľovi v roku 2009 a 2010 na adresu ním uvádzanú v jeho podaniach sa vyskytovali početné nedostatky, pre ktoré bolo potrebné súdne písomnosti opätovne doručovať (napríklad poštový doručovateľ zásielku expedovanú okresným súdom 14. decembra 2009 vrátil so správou, že sťažovateľ je na adrese... B., neznámy). Sťažovateľom doručené fotokópie obálok iných písomností doručovaných inými štátnymi orgánmi v období od 6. novembra 2009 do 23. júna 2011 však v okolnostiach prípadu nepreukazujú, že v dňoch, keď boli písomností okresného súdu doručované, sa sťažovateľ skutočne zdržiaval na ním oznámenej adrese a tieto zásielky mu bolo možné riadne doručovať. Navyše, Obvodné oddelenie Policajného zboru B., ktoré na základe žiadosti zásielku okresného súdu opakovane doručovalo, správou z 22. januára 2010 oznámilo, že na adrese udávanej sťažovateľom bolo od domového dôverníka zistené, že sťažovateľ *„na uvedenej adrese nebýva, len chodí na návštevy k p. B.“*. Rovnako v správe Okresného riaditeľstva Policajného zboru v B. zo 17. marca 2011 sa uvádza, že sťažovateľ u *„p. A. B. nebýva, len si k nemu chodíva raz za čas pre poštu“*. Uvedené okolnosti nasvedčujú záveru, že sám sťažovateľ sčasti zodpovedá za existenciu prekážok v doručovaní súdnych písomností, pretože označenie skutočného bydliska, kde sa zdržiava a kde by mu bolo možné bez prekážok doručovať súdne zásielky, okresnému súdu doteraz neuviedol. Okresný súd nemôže niesť zodpovednosť za predĺženie súdneho konania spôsobené tým, že sťažovateľovi v určitých časových úsekoch nemožno účinne súdne písomnosti doručovať.

Opísané správanie sťažovateľa malo podľa ústavného súdu vplyv na vznik zbytočných prietáhov a na tieto okolnosti bolo nevyhnutné prihliadnuť najmä pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení.

3. Napokon, pokiaľ ide o tretie kritérium podstatné pre skúmanie existencie zbytočných prietáhov v konaní, ktorým je samotný procesný postup okresného súdu, ústavný súd zistil, že v období od 7. februára 2005 do 20. januára 2006 (takmer jeden rok)

a v období od 23. mája 2007 do 18. novembra 2008 (skoro jeden a pol roka), ako aj v období od 19. septembra 2011 do 22. decembra 2011 (viac ako 3 mesiace) okresný súd, resp. jeho právny predchodca (Okresný súd Trenčín), nevykonával žiaden úkon smerujúci k prerokovaniu a rozhodnutiu veci. V ostatnom období bol procesný postup súdu poznačený prvkami neefektívnosti v tom smere, že okresný súd nevykonával niektoré procesné úkony súbežne, hoci by sa v zmysle požiadavky hospodárnosti súdneho konania javil tento prístup (predovšetkým vzhľadom na doterajšiu dĺžku súdneho konania) ako účelný. Z ústavnoprávneho hľadiska je taktiež neprijateľné, že vo veci nebolo dosiaľ vykonané ani jedno pojednávanie.

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07). Ani systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti nemožno pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (ako to vyplýva z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu). Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prieťahov, aj keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu (pozri napr. I. ÚS 119/03, I. ÚS 150/06).

Okresnému súdu však nemožno pripisovať zodpovednosť za predĺženie konania spôsobené sťažovateľom podávaním opravných prostriedkov voči podstatnej väčšine rozhodnutí okresného súdu dôležitých pre ďalšie konanie vo veci, ale ani prípadné pochybenia poštových doručovateľov urobené pri ich činnosti (tieto pochybenia napríklad mohli spočívať v nesprávnom vyznačení dôvodu vrátenia nedoručenej zásielky a pod.)

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 28/2008 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj k porušeniu práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom pri vyslovení porušenia označených práv ústavný súd považoval za spravodlivé zohľadniť najmä celkovú dĺžku súdneho konania, ktoré začalo 21. novembra 2002, a v čase vydania tohto nálezu trvalo 9 rokov a 2 mesiace bez toho, aby došlo k vydaniu meritórneho rozhodnutia aspoň na prvom stupni súdnictva.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, príp. prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

Podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd preto v súlade so svojím rozhodnutím o porušení základného práva sťažovateľov v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy a nadväzne na neho v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu, ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu vo veci koná, aby ďalej konal bez zbytočných prietáhov (2. bod výrokovej časti nálezu). Ústavným súdom vyslovený príkaz konať vo veci bez zbytočných prietáhov je povinný rešpektovať aj okresný súd, pokiaľ tento bude v zmysle rozhodnutia odvolacieho súdu povinný v budúcnosti vykonať ďalšie úkony vo veci, prípadne aj len pri doručovaní rozhodnutí odvolacieho súdu účastníkom konania.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Sťažovateľ žiadal od okresného súdu priznať finančné zadost'učinenie v sume 100 000 € z dôvodu nemajetkovej ujmy spočívajúcej *„najmä v pocitoch neistoty a bezmocnosti za stavu, keď príslušný súd na konanie vo veci za obdobie deväť rokov nerozhodol, čo sťažovateľa okrem iného núti zotrvať v stave neistoty ohľadom svojho práva a tiež reálneho termínu konečného rozhodnutia vo veci samej“*.

Vzhľadom na zistenú nečinnosť okresného súdu v danom prípade (viac ako 2 a pol roka) prichádza podľa názoru ústavného súdu do úvahy aj priznanie finančného zadost'učinenia. Pri určení finančného zadost'učinenia však ústavný súd prihliadal na významný podiel sťažovateľa na vzniku prekážok brániacich okresnému súdu konať (pozri časť III bodu 2 odôvodnenia nálezu). Po zhodnotení uvedených okolností považoval ústavný súd za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € a na jeho zaplatenie zaviazal okresný súd v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov právneho zastúpenia, ktoré sťažovateľovi vznikli v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľ si prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uplatnil úhradu trov právneho zastúpenia spolu v sume 396,61 € za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2011 (prevzatie a príprava zastúpenia, doplnenie sťažnosti) a jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2012 (vyjadrenie k stanovisku okresného súdu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o výške trov konania vychádzal z § 1 ods. 3, § 9, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa § 11 ods. 3 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi; v ostatných prípadoch sa základná sadzba tarifnej odmeny určí podľa § 10.

Priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2010 predstavovala sumu 741 € a za I. polrok 2011 sumu 763 €. Preto základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v roku 2011 predstavuje sumu 123,50 € a v roku 2012 sumu 127,16 €. Náhrada paušálnych výdavkov za 1 úkon právnej služby potom v roku 2011 predstavuje sumu 7,41 € a v roku 2012 sumu 7,63 €.

Ústavný súd vzhľadom na obsah vykonaných úkonov právnej služby považoval za dôvodné priznať úhradu trov právneho zastupovania za všetky tri vyúčtované úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti, podanie vyjadrenia k stanovisku okresného súdu k sťažnosti) v súlade s citovanými ustanoveniami vyhlášky. Spolu teda trovy právneho zastúpenia, ktoré sťažovateľovi vznikli, predstavujú sumu 396,61 €.

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde sa na konanie pred ústavným súdom použijú primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Pokiaľ ide o rozhodovanie o tom, kto je povinný ustanovenému advokátovi platiť trovy konania, ústavný súd v zmysle § 372t OSP [prechodného ustanovenia prijatého zákonom č. 332/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 332/2011 Z. z.“)] aplikoval § 140 ods. 2 OSP v znení účinnom do 31. decembra 2011, podľa ktorého ak bol účastníkovi ustanovený za zástupcu advokát, platí jeho hotové výdavky a odmenu za zastupovanie štát. Tento postup zodpovedá aj právnemu názoru formulovanému v dôvodovej správe k § 372t OSP zavedeného zákonom č. 332/2011 Z. z., podľa ktorej sa konania neskončené do 31. decembra 2011 *„dokončia podľa ustanovení doterajších predpisov, ktoré sú v súčasnosti predmetom derogácie (napr. v neskončených konaniach o trovách rozhodne súd, ktorý advokáta ustanovil...)“* (bližšie pozri dôvodovú správu k čl. II bodu 8 zákona č. 332/2011 Z. z., internetový portál Národnej rady Slovenskej republiky). Na základe uvedeného preto ústavný súd v bode 4 výrokovej časti nálezu uložil Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „kancelária“) zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa v sume 396,61 € na účet jemu ustanovenej advokátky.

Pokiaľ ide o náhradu kanceláriou vyplácaných trov konania, ústavný súd vychádzajúc z § 372u OSP (prechodného ustanovenia prijatého zákonom č. 388/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení

neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony) aplikoval na vec § 148 ods. 1 OSP v účinnom znení, v zmysle ktorého má štát podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd uložil okresnému súdu zaplatiť úhradu trov štátu pozostávajúcu z vyplácaných trov právneho zastúpenia, a to na účet kancelárie, ako to vyplýva z bodu 5 výrokovej časti nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. januára 2012